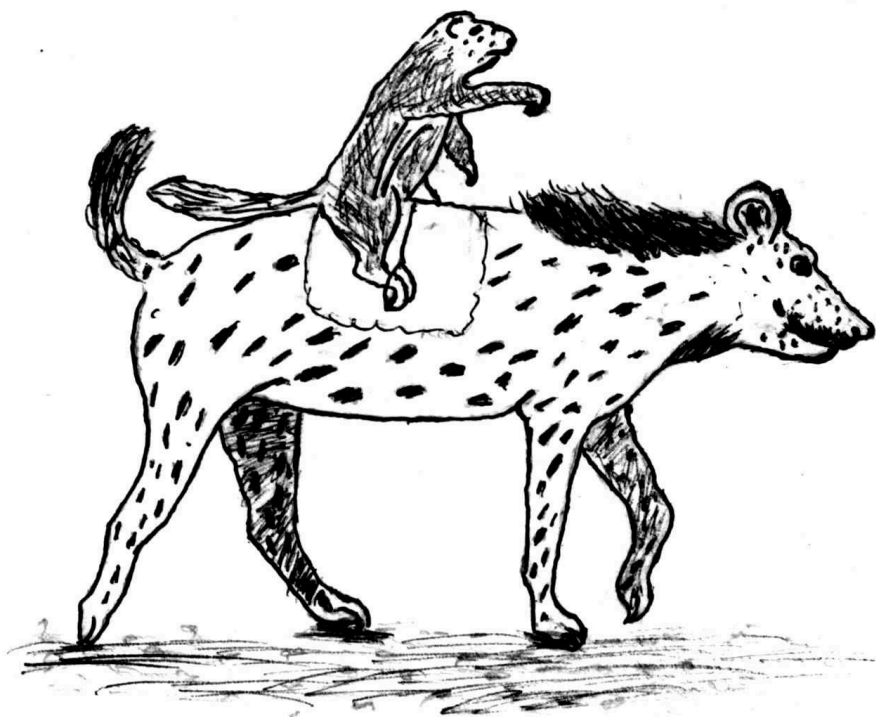

Bamulgi

Contes soumraye

Soumraye

Conte traditionnel

Copyright © 2024, Association pour le Développement de la Langue Chibne (Soumraye), A.D.L.C.

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Cette création peut être utilisée à des fins commerciales. Cette création peut être adaptée ou complétée. Les mentions relatives aux droits d'auteur, d'illustrateur, etc. doivent être conservées.

Langue : chibne (soumraye), parlée dans la sous-préfecture de Déressia, préfecture de la Tandjilé-Est

Traduction du titre : Contes

Genre : Contes traditionnels

Contributeurs: Voir la liste à la page 47

Images sur les pages Couverture extérieure, 2, 5–7, 11, 14, 18, 21 par Tchogou Chelgue, © 1999 SIL Tchad. CC BY 4.0.

Images sur les pages 3, 4, 6, 9, 17, 27–28, 31–32, 38, 40 par International Illustrations; The Art Of Reading 3.0, © 2009 SIL International. CC BY-SA 4.0.

Images sur les pages 3, 8, 10, 12, 15–16, 23–24, 26, 29, 33–34, 36–37, 45 par Daïgue Vincent, © 2020, 2021, 2024 SIL Tchad. CC BY 4.0

Image sur la page 46 par Saïbam Gounsi Jeremie, © 1996 SIL Tchad

Image sur la page 47 par

https://www.freepik.com/free-vector/hand-drawn-bat-outline-illustration_22430036.htm, © 2024 CC BY 4.0.

Deuxième édition, 2024 (corr. 2025): 50 exemplaires

Bamulgi

Contes soumraye

Gwale gi pii

Ce livre est une édition révisée et élargie de la collection de contes faite pour la première fois par les Soumraye en 1999, avec l'aide de Thomas et Anita Deusch. Cette première édition a été réimprimée plusieurs fois et jouissait d'un grand intérêt, mais entretemps le stock était épuisé et l'orthographe a changé.

Nous remettons le livre à la disposition des Soumraye maintenant en orthographe révisée, avec plus de contes et plus d'illustrations qu'avant.

Soumraye

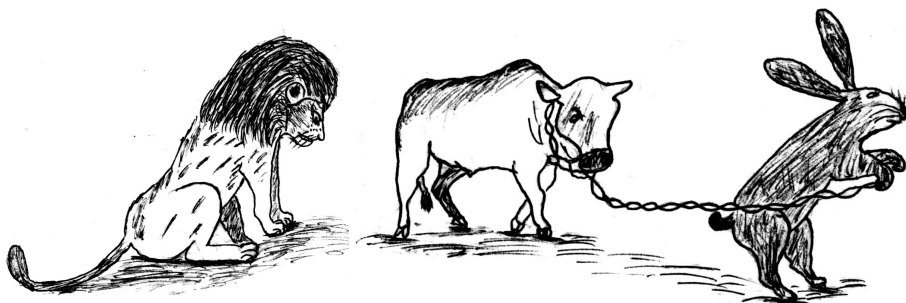
Canton Soumraye, Tandjilé-Est, Tchad

Mĩ day gĩ dǎwre pagĩ labje

Mĩ day gĩ dǎwre damgĩ ciri bìdĩ mĩn. Me cendi pagĩ labje day læ. Mĩ duwa da, i gĩ abe me, dǎwre duwa da, i dī deme me ca. Labje day di ca ha bam wama læ. Cwara dayyæ da, dǎwre duwa yàa dwe. Ìrĩ mĩ way ba i labe duwa me ba yàa. Dǎwre way ba i labe duwa me ba yàa, tandi.

Mana gĩ mĩ ba doy yande da, anji 'waga mwagĩne pad ba gĩ àl sariya me, cendi pad way da, ba i mĩ labe duwa me ba yàa dwe, anju. Kudĩn wara duwa targĩn me, gĩra waygĩ da, cendi ba àlna sariya le kaláng, dara abəw yàa ba àlìwwe. Mĩ so wayiw da, abəw ba i deme me ba ha yàa dwe mo? Kudĩn cor wayiw ba da, yande da, labe gĩ dwe di kaw, ba i dǎwre duwa me ca.

Mana gĩ ta læ da, mĩ sariya yiw.

Namde nə halgini sir

Wála mın, deme di pii waydı kwondıdı di mın ba gı ha bam habdeyə. Deme di pii da, dusıdı ladı gı kwondıdı di mın di le. Tandı waydı kwondıdı da: «Nə doyıy kanja gı habde me, də ha ulay pii iləndi sale.» İri, deme di kanjıdı kwondıdı habde doy dwana dıra bam.

Mana gı ba di ma u daa didə da, kunədi biyə bam. Deme di pii sıdı 'yoldı nañ dara ba haladı mar, kaldı dene mınadı.

Bag kaw, cendi 'yolım i tırgagı.

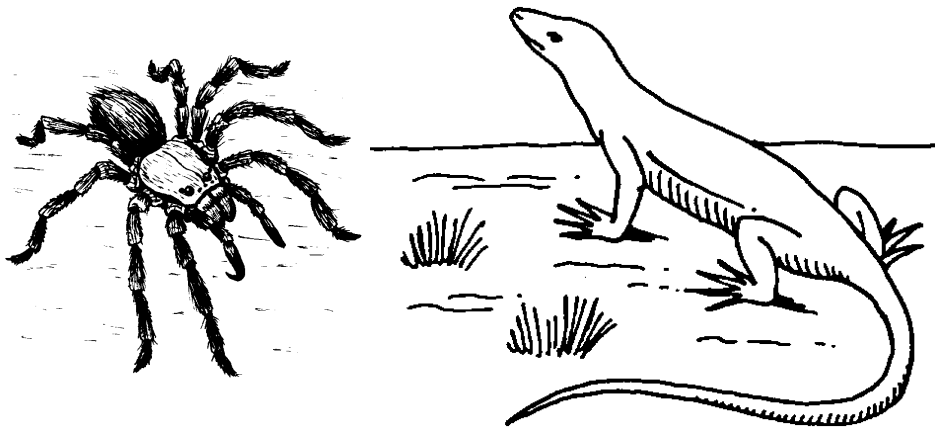
Bababge day gɛ bili

Bababge day gɛ bili hargɛ bam wama lə. Bababge wama caw duwa bam pad, hiŋe kaw, kalagɛ dɛndaw bədə. Bili wama duwa me, kalagɛ dɛndaw. Bababge wayɛw bili ba gɛ ha ulay dɛm. Bili cor wayɛw: «Ladi, də ha ɛnda le dɛm, dawa uɾɛ le.»

Mana gɛ cendi gɛra ib gɛ ulay da, bababge wayɛw bili ba gɛ ha duwa lə, dara dyaməw ba ilɛw sale ilə me, ba gɛ ha ɛmə. Gɛrgɛ ulay duwa lə da, bababge u sale 'yàw bili ba ɛmnə.

Bili u sale di ɛm me, sale di uɾɛ le. Bili bo sale dɛ dumɛwwə bam, ɓam gɛ caw pad. Bababge lay caw dɛnə bili ɛmɛw bam.

Bili dusɛw naw me ɓar ha ulay gɛ maŋa. Dɛndaw ùrɛw, caw di ba ilə we mo? Bili waygɛ dɛndaw ba 'yɛwaa bədə. Anji way yande dara dɛndaw ba ha nulə gura.

Gɨsay day gɨ bili

Gɨsay da, i bagwana, abəw mar bam. Bili da, abəw ilə. Bili abəw 'wogiw dara gɨsəw. Mana gɨ gɨsay doy gwale duwa yande da, anji hára budə siw bam tulinyə, kal sumiw dara dwaya gwale gɨ bili abəw wayiw.

Bili abəw wayiw da: «Nare woni wamandi ilə. Ijɨm da, mə i gorndɨn. Nə wayɨm da, wála mɨn, mə dara hára bam kanja bɨm gɨ wama. Mə dara dwaya gun gɨdaw dara nɨmə me, bɨla gɨ nimi dalawwə ina lə da mə wa ɨndər nimi dwaragɨ lə.»

Mana gɨ gɨsay doy yande da, anji wa kaláng ɨndər bɨla lə pii mana gɨ bili dɨrəwwə. Mwom da, bili ɓar gɨɨ ɨndara gɨ nimiya bam, dara abəw ba wayiw gwale anju me, cor man me gɨsay ba par ɨndər pii mo?

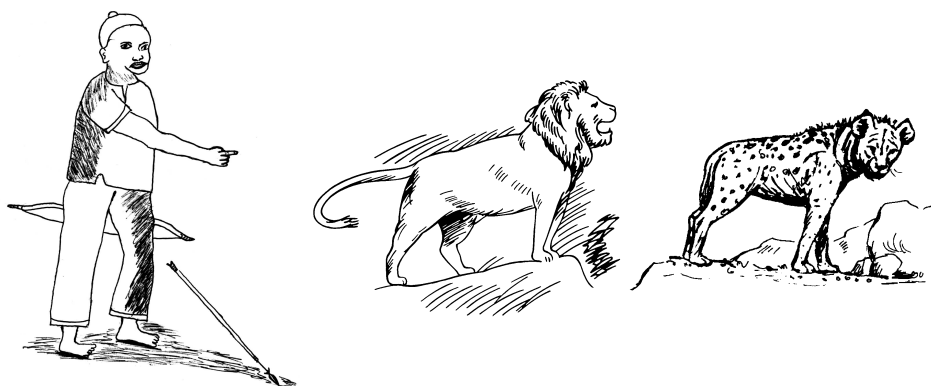
Gun me mĩ me řigĩm me

Gun me, řigĩm me, mĩ me, damgĩ ciri bĩdĩ mĩn. Wála mĩn, mĩ yəə mwagĩna womgĩ bam. Wála gĩ dāng, řigĩm yəə mwagĩna womgĩ bam. Wor gun mĩn dĩm. Cendi way ba gun da, ba ha àla i man me, ba ha yəə gĩ mwagĩna mo?

Gun so ha bam me, gĩra ha gwala mwagine bĩla bĩwwə gĩ dēche. Řigĩm pamĩw tariwwə yaraw bam dama lə. Mwagĩna hāra dara chàa gĩ nimi. Anji 'woy mwagĩna 'yədĩ. Gun u mwagĩna daa, ha nĩm ulay womgĩ bam.

Řigĩm so wayĩw gun da, ba gĩ dam ka da, gun ba myanaw gun dusĩw bədə. Gun dáygi dodə me ùrgə da: «Gwale gĩ anə wayĩw ta da, gĩndĩw i man mo?»

Cendi bĩřĩn wayĩw da, dara gun di ba myalnam da, ba mə ha mara le. Mana gĩ cendi ba gĩ yər yande da, bĩřĩn wà yá bam. Gun wà taragi lə me, nə řigĩm nolgi bam gĩ dīrəgi.

Kay pàr rìgìm

Wála mìn, kay 'wò mwalà lə ichə jow ba gíra pàr gí rìgìm. Cendi pílala sarni: «Rìgìm da, ìjìm gí kay, mə ha pàraw bədə.» Anji waygí: «Damna jang, sanga də, anə ha yara sɪŋ.»

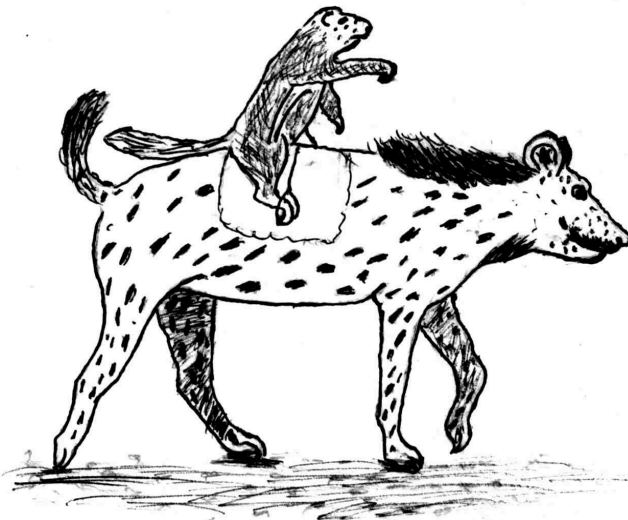
Gí jomni na, kay 'woo gasa gí dɔy hura bɪwwə me gíra 'yo gí rìgìm. Anji ma sɪbɪrəw daa gí sade madad.

Mana gí rìgìm ba yər yande da, wayɪw kay ba ajɪlana daa. Kay ajɪl daa me wayɪw gorɪndɪw da: «'Won habda ni gaba jígí sɪn daa.»

Gorɪndɪw 'woo i male, d̥ang da, 'woo bɪrəw me ca. Yande mwom da, kay dam d̥arɪ sɪw rìgìm dɪwwə.

Kay awɪr rìgìm me, rìgìm cor 'wogɪw da: «Jan maché, mə àl i na yande mo?» Kay cor wayɪw rìgìm da: «Nə pàrɪmme.»

Mwom da, chéw ìjɪ nɪma nə mwarə. Cendi cor way da: «Kay pàra rìgìm 'yang, kay pàra rìgìm 'yang, kay pàra rìgìm 'yang.»

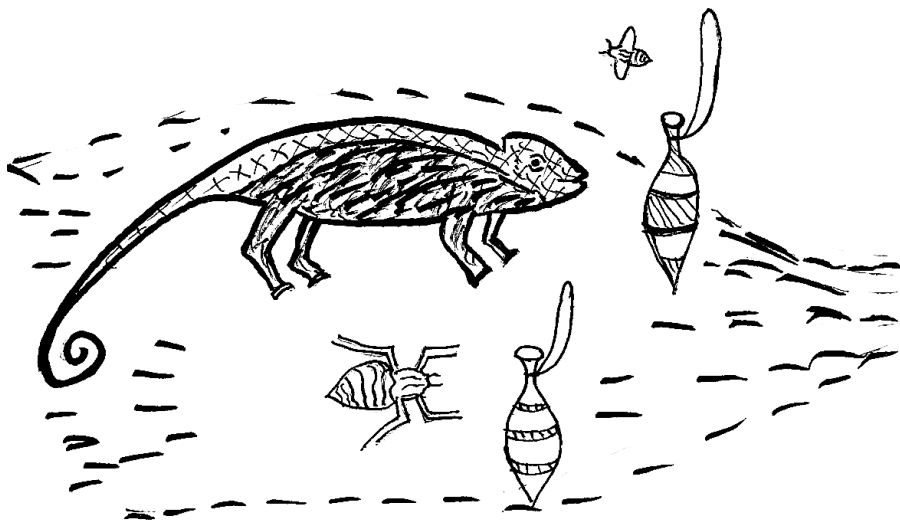

Hoy day gĩ bababge

Wála mĩn, hoy day gĩ bababge ha mijəni mana gĩ nə doleyə. Bababge wayiw hoy da: «İndi, sumĩn i Mije me, ijim da, sumim i Alagibuləgde.»

Cendi gır birmə lə da, bababge wayiw hoy da: «Wi kaw yarna jaw gugilə duwa dalaw.» Mana gĩ hoy tıñ gugilə gınə bababge duwa bıw bam da, dũmbu dınə bababge duwa dım iche. Bababge wayiw hoy da: «Mə yınən dũmbu ni bədə da, ındi nə u gugilə dıma gĩ dũmbu di bam me ca.»

Hoy kalıw dũmbu di me, cendi bor ha nə doleyə di. Dole yərgi me, gıra giyəgi gĩ wama me way ba i mije day. Bababge wayiw hoy da: «Haye di i gĩ sumin ni.» Anji so imiw hoy haye di bam.

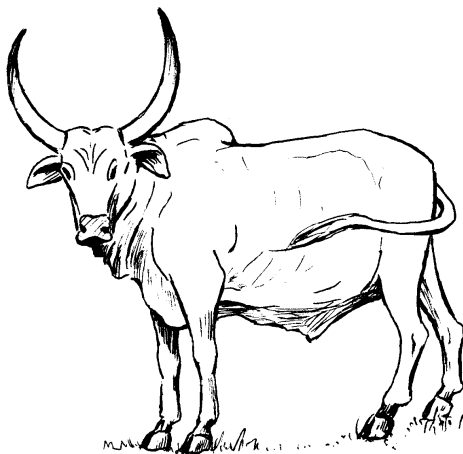

Gì turgì da, hoy cherni àlìw me, ha mana gì gine gìndìwwə dara tìgdə gì mǎy me, namde gìra ùrìw da: «Íjìm, mə wom haye bədə mo?» Hoy waygì namde da: «Bababge way da, sumìw ba i Mìje me wom haye di ìmìn bam. Ìndi, nə hára gì dùmbru dubu dīra, me aṇji yəə dùmbru sīdì me gīrə mana gì gugìlə dalawwə me ca. Mana gì nə tìṇ gugìlə duwa di bīw bam da, dùmbru duwa so yá me, aṇji 'woo gugìlə ni gì dùmbru bam.»

Yande mwom da, dole 'yáa cange me waygì namde ba da: «Unə haye hana 'yàṇaw Alagìbuləgde.»

Bam da, bababge wayìw hoy da: «Də ha ìnda bam.» Írì, aṇji wada gìra wom hoy bīra duwa, me hoy gìra 'yolìm gandìw me ca.

Sanga gì jomni da, dole yì gwa da, 'yàw bababge me, u gasa gì dyara da, 'yàw hoy me, wayìw ba, aṇji ba gīrnə bīrmə jīrang duwa lə da, ba ichìṇə bam me, aṇju ba ha yara. Mana gì aṇji ichì gasa gì dyara di bam da, aṇju 'yo labe me yìw ha nīm ulay.

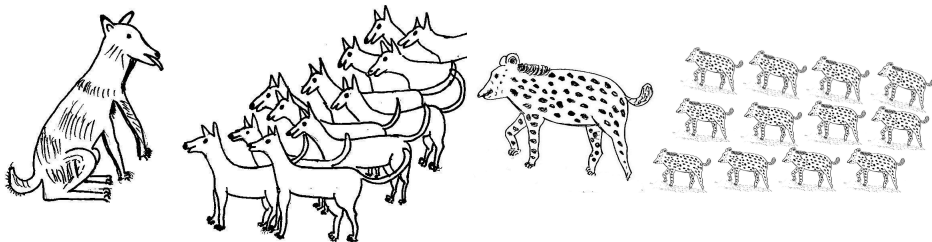
Dogdə day gı ɽigim

ɽigim waydı dogdə ba da: «Də dam ɨnda mɨn.» Dogdə waydı ba: «Əw.» ɽigim yə dɨndadı mwaj dii sɨr. Dogdə kaw yə dɨra mwaj dii sɨr me ca.

ɽigim waydı dogdə ba gı lay dɨndıragı sɨr ba gı wom bam. Dogdə waydı ba: «Əw.» ɽigim so lay dɨndadı sɨr wom bam. Dogdə ha dɨra bam wuda lə, yəə gısay gıra hangdı wom.

Wála gı ɨang da, ɽigim lay dɨndadı sɨr wom bam bi. Dogdə da, ha dɨra bam 'yáa jacə gıra hangdı wom. Angal angal da, ɽigim wom dɨndadı 'yen bam pad ɨm. ɽigim waydı dogdə ba gı əl sarga dɨnə dɨndıragı, ba gı ilgı sale me, ba gı 'wagagı nım.

Cendi il sale me, 'waga gı dɨndıragı. Pii da, ɽigim 'waga dɨndadı, dɨndadı ilə bədə. Dogdə 'waga dɨra dɨndadı kur kur kur. Dɨndadı ɨmə mwaj dii sɨr. ɽigim ba ɨ yər dogdə dɨndadı ɨm da, ɨrgı da, laba cendi ba hára wála i we mo? Dogdə waydı da, laba ba gı ha 'ya mana gı kulə.

Gĩ changa, řigĩm gĩra ba dĩ wom dogdā dĩndadĩ bam.
Dogdā wulasĩ nĩmĩ nā ũre, kal kulā. Dogdā cĩm ha 'ya biche.
Řigĩm hāra ba dĩ wom nā dogdā da, tandĩ ĩndār mana gĩ nĩmĩ
nā ũreyā, mar bam.

Dole day gi namdaw

Dole lay namde giṛə me, di mīn 'yo yàa bədə. Idi 'ywaa yàa bədə nul 'wogi Mārī ba 'yānadī yàa. Mārī doy nulə giṇə deme dīra, 'yādī gudi me yè mangde: Pwana gi 'wā mīn me, dòche mīn me ca.

Mana gi dole baa yər dyaməw yè pwana gi 'wā me dòche me da, dusīw naw me, 'yor dyaməw di bam. Tandi so dāngīṛī mana dīra biche damgi dīndadī lə. Mana gi chamragī ba gi ha wiya lə kurayyə da, nə pwana gi 'wā day gi dòche ha wiya lə di me, chamragī basībīgi nimi dīdəgi lə. Nə dòche day gi pwana gi 'wā gam jaṇ chamragī yá ulay me, ṇīṛībī swabe day bam, kīdī nare bor wiy bam. Dòche da, i deme me, pwana gi 'wā da, i abe me ca. Mana gi dòche ba ṇīṛī swabe duwa bam da, dirbi nə dam kuray bīwwə bugdər nīmīyə dara swabe duwa di 'yogdī ya jindar de. Me gāa dībī yər.

Wála mīn, dole gi dāng ṽr baa u gorīndīw deme di kwondīdī ba wundarna gandīdī bədə. Dole kaṇji more di lade duwa lə, 'yo bədə. Wála mīn, gāa giṛa wayīw: «Dole, nə 'ywaa more di idi lada dīwaya kwandadī bam dīm.» Dole cor wayīw gāa: «Mə 'ywaa more di i we mo?» Gāa cor wayīw dole da: «Nə yara alə mīgam dole gi ta di lə, i mīgam dole durməw.»

Mana gi dole ba doy yande mwom da, giyè kaṅgè duwa ba hana ùrnə mīgaw dole dara durməw di. Mīgaw dole ùrre, waygi cendi ba hane gi mál dīm. Cendi gira gi mál me, ùr ba gi yər deme day di le dīm. Dole 'waga dīndaw biche pad, cendi yər deme dī lade di bədə.

Cendi bor ha ulay gira wayiw dole da: «Gàa saw i gwale.» Dole yi gaa gobiw. Gàa cor wayiw dole da: «Àl angal dīma!» Dole cor yi gwale ginə gaa, u gorndiw deme dī dòche di. Dole giyè wayiw mīgaw ba hanaw gi nuwaw di. Gi u dòche álaw kīrangèyè hára nīm.

Wála mīn, dole ùr baa yər nuwaw, kal tandi ba dīmnə biche laba. Demdire dī dòche more dīra bwaa barge kīrə dīra lə, dīmə nuwadi gi dole siwwə. Demdire dī dòche biy sīra di bam, u barge dīra gi 'yogde ya jindar de i gi abadi gi Māṛī 'yàdī hurə sīdə. Indara hára dara 'ywaa nuwadi dīm da, nuwadi cawar indər gi kaṅgədə duwa pad, dara demdire barge dīra 'ywagda duwa.

Abadi gi Māṛī 'yàdī mani nə lade pad, dam gi tīrədi ladi gi dīrīṅ bīrīṅ. Cwagi lə diiyə: Bamulgi way gun ba yarna mani nə àcṇə kaw, ba kalna bam bədə. Anji ba unə daa.

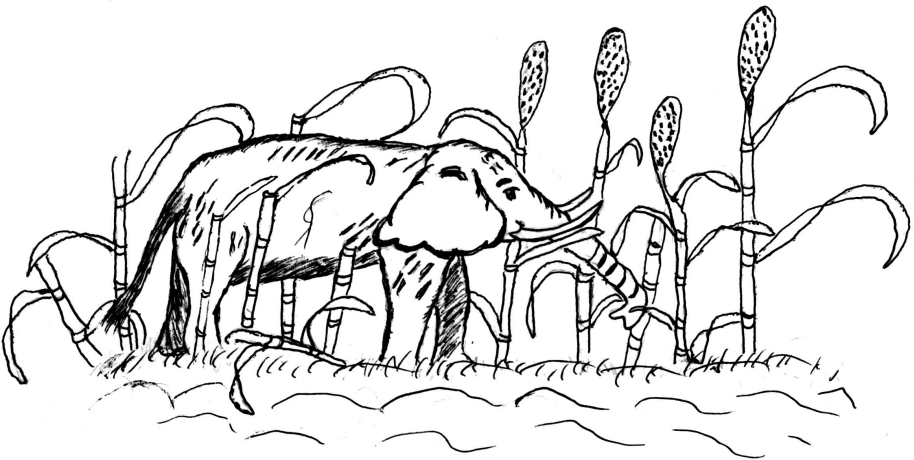
I ya ta di me dwe u deme dī dòche me, gira gidī deme dī lade dōy namde bam pad.

Hārā ha ùrə Mārī

Hārā ha ba ùrə Mārī. Anji wayiw, dana me ba yè mangde bədə mo? Mārī giyiw daga duwa lə, anju ba àlne wála mìn me, ba cwarne. Hārā so ha da, dawa dwe dīra mìn kaw, anji àla bədə, wama māy bam daga dalawə pad.

Cwara duwa lə, Mārī ùriw ba, dana me, ba giṅə wála gi daga lə bam mo? Hārā cor wayiw da, māy ba 'yaṅa bam me, ba wálne àlha na mo?

Mārī cor wayiw, mīnaw mìn kaw, anju ba 'yaṅa daga gi siw bam me, anju ba yàna mangde da, nare ba ha 'ywaa wama siṅa lə bədə biṛiṅ!

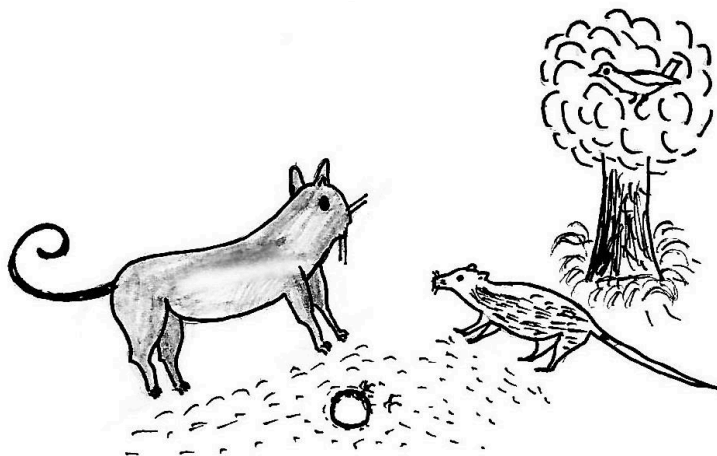
Kwacɲa day gɛ gwama

Kwacɲa day gɛ gwama yɛ gɛ mɪlan. Kwacɲa wayɪw gwama da: «Gwale gɛ jam wayɪm da, mɛ wayɪw gun gɛ ɗang bɛɗɛ. Laba da, mɛ wɔl i we mo?» Gwama wayɪw da: «Nɛ wɔl gubu lɛ.»

Kogɛl dam daa habda ɗiwwɛ. Tandi doy gwale gɛnɛ kwacɲa. Kogɛl ʊr gwama da: «Kwacɲa wayɪm ba man mo?» Gwama wayɪw da: «Nɛ nem waya gwale gɛ ta di bɛɗɛ.»

Kogɛl wayɪw gwama da: «Anji ha wamam bam. Lay dɔwa bo mana gɛ gubu lɛ. Hare, wɔl daa habda ɗiwwɛ.» Gwama àl yande.

Gɛ changa da, kwacɲa hára dara wama gwama. Anji ɗim ha gubu lɛ gɛ dwana me, dɔwa ulɪw bam. Gwama dam daa habda ɗiwwɛ me piyɪw baya.

Dwe gĩ bagwana

Dwe gĩ bagwana gandĩ gĩ jomni dam ciri bĩdĩ me, bara hára gĩra dīm dīwwə me wayĩw da: «I na àlīm mo?» Anji waydĩ da: «Indi, in day gĩ aban mar bam me, nə dam nīm. Cendi kalīn haye daa, me gun gaba 'won 'yàn ilə bədə.» Bara wayĩw da: Me kal, nə um.» Anji waydĩ da: «Haye ni di, ilə daa daṛṭ lə.»

Mana gĩ tandi ba dī yé kunədĩ daa dara 'woo me, anji u cilang aji gĩ kunədĩ sad 'yədĩ. Anji gĩra sabĩ kabni duwa dam nīm me ca.

Deme mīn gĩra 'yow ùrĩw da: «Maché, kabni dīma di da, i gaba na mo?» Anji waydĩ da: «Kabni ni, i gaba kili.» Tandi wayĩw me: «Indi le, gursĩ ni ilə bədə. Mə ùrnə da, nə ha gīləm durmən mīn, mə udĩ.» Anji way da: «Bag kaw, nə kanjĩ dara 'woo gĩ deme.»

Mana gĩ baa 'yo deme da, gĩdĩ aba 'ywaa mani. Nare pad dam gandĩw.

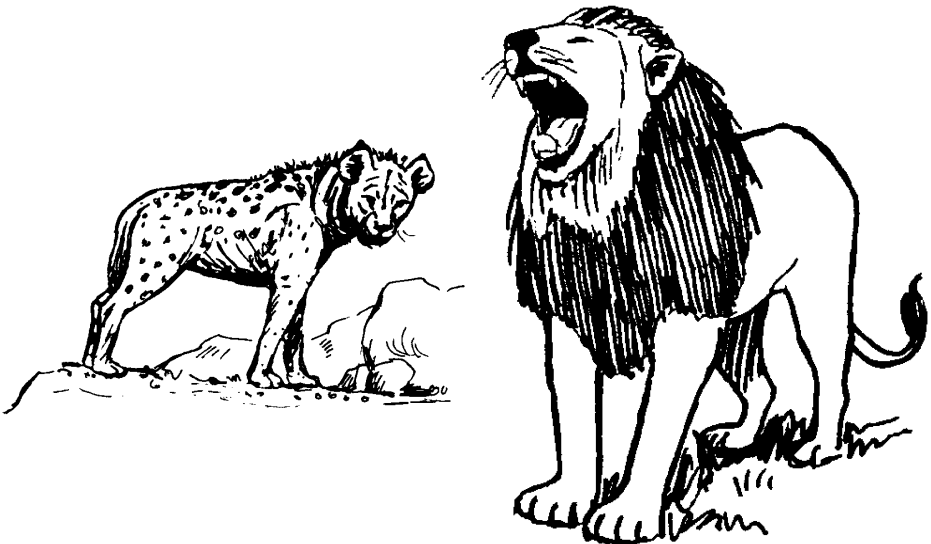
Rigim day gi mĩ

Rigim day gi mĩ pagĩ labje. Mĩ pagĩ duwa gi abe, rigim pagĩ duwa di deme. Cendi bamgi daa mana min me, rigim labe duwa u gudi. Tandi gira yè. Mĩ way ba labe duwa me ba yè. Rigim wayiw da: «Labe dĩa i gi abe me, ha yàa man mo?» Mĩ da, i ya gun gi dole de. Anji yi labe imiw rigim bam.

Yande da, rigim àl gwale naɗ dara labe duwa. Mĩ cor wayiw rigim da: «Inam yande da, dè 'wogi mwagine nè bam pad kal ba hane àlnagi sariya.»

Mana gi mwagine nè bam ba gi gira pad da, cendi waygi gwale day di. Cendi waw mĩ læ pad.

Dáwre way da, cendi ba àlna sariya di le kaláng, abadi yàa ba àliwwe. Mĩ waydi dáwre da, abadi gi na me yàa ba àliw mo? Dáwre cor wayiw da: «Ijim, mi way yande da, labe dĩa gi abe da, nem yàa man man mo?»

Dogdə day gi aba ciri duwa

Wála mɪn, dogdə 'wogɪ aba ciri duwa sariya lə. Dana me, anju ba 'yàw duwa gucheɲ me, ba wom duwa doni mo?

Dole waygɪ namdaw, cendi ba àlna haye wunəgɪ mɪje duwa, nə ba yala sariya lə. Wi kaw gi duwa jiga jiga.

Gun u gucheɲ chichɪm me, ál bam. Dogdə yər gucheɲ dodə da, par kal haye duwa bam, wom gucheɲ bam, do me cwara dara haye duwa sɪɲ.

Dole wayɪw dogdə da, sariya ba yɪwwe. Anju ba wamna gucheɲ bɪraa made duwa lə bá.

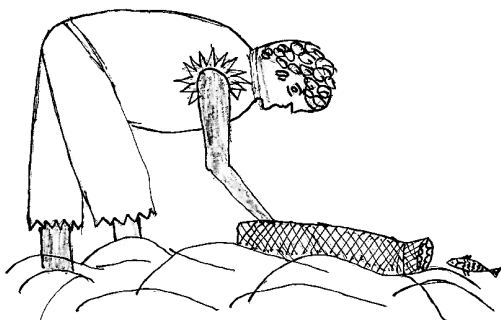

Aba yiga day gĩ aba ála gəlang

Abe day gĩ chendiw damgĩ kírə ca. Gĩ mĩn i aba yiga me, gĩ mĩn i aba ála gəlang me ca. Gaba àla gəlang di, nimi ba gĩ woy bam da, cherni àliw. Anji hára 'yo chendiw gaba yiga di.

Chendiw gaba yiga di ilə ímə saleyə. Chendiw di ba yəriw da, u sale di, budí solbə gĩndəgĩ lə. Aba ála gəlang di, dusíw womíw chendiw díwwə. Aba ála gəlang di wayíw chendiw di, tanga ba 'wò bam me, ba ál mwagína gĩ jay me, ba layar índər pərdəd, ya sale dí i solbə gĩndəgĩ lə ta de me.

Dĩndiragĩ bogĩ baya me, chendiw gĩ cherni àliw di, bar daa.

Gun me ɾigim me kiɾimbi me mĩ me

Wála mɪn, nare dayar dam ciri biɗə. I gun me ɾigim me kiɾimbi me mĩ me damgi mɪn. Cendi u wála mɪn dara ɪrmə gwale gaba kanja mani nə wama. Wi kaw ba hana wuda lə gi wála bá bá dara ba gi wom.

ɾigim giɾa u gwale, waygi baa ùr gun bədə. Dara gun giɗaw ba i siɾ da, ba ha hára 'yáa mani bədə. Mĩ giɾa waygi cendi ba kalnaw. Dawa di anji dara hára wuda me 'ywana bədə do me, də yarang gandiw siɳ. Yande mwom da, kal ɾigim ha wuda lə me, giɾ bam di 'yáa mwagɪna, giɾa 'yàgɪ, cendi wom. Kiɾimbi kaw 'yáa duwa me, cendi wom. Mĩ giɾa 'yáa 'yàgɪ me ca.

Wála giɳə gun duwa gaba wuda nem. Cendi dayar mɪndagi me, wayiw ɾigim da: «Mana gi gun dara hára da, mə ha yarandi gandiw. Gaa ba i man me, anji 'yə nɪm gi mwagɪna di mo?»

Mana gɛ gun ùr dara hára da, lay dɛche duwa me, ha 'ya bɛla bɛwɛ gwala mwagɛne. Rɛgɛm wada tarɛwwɛ, gɛra yɛr 'yáa duwa gɛ mwagɛna di, me cwara gɛra waygɛ ba, gun di mel daa 'yɛ le. Anɛi 'yáa mwagɛna gɛra 'yàgɛ́, cendi wom me ca.

Targɛn da, rɛgɛm u gwale waygɛ ba gɛ dam ciri bɛdɛ ka di da, gun ba myalna jaw bɛdɛ me, ba nasɛna gɛ jaw bɛdɛ me ca. Gun u gwale àlgɛ lɛ diiyɛ waygɛ da, ta i rɛgɛm, ta i kɛrɛmbɛ, ta i mĩ me, ɛndi di me, gun gɛ dɛng ilɛ we mo? Ba gɛ doy yande da, cendi bɛrɛn cɛgɛdɛ wada jiga jiga, me gun mar machè bam.

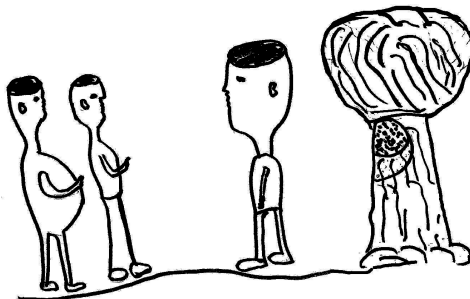
Dine nə subu

Dine subu ba gɪ ha i piyə dũmbu lə. Gɪ mɪn, dɪw jor naŋe, gɪ mɪn ɗang da, gɪdaw i tigem tigem, gɪ mɪn ɗang duwa da, nudəw jor naŋe me ca. Cendi gɪr mana gɪ dũmbu i lə di mwom da, nə sɪr di wayɪw gɪ gɪdaw tigem tigem di ba haɣɪna piynəɣɪ dũmbu di.

Mwom da, anɟi wayɣɪ ba, gɪdaw nə ba i tigem tigem ta di me, ba a haɣɪna daa da, gɪdaw di ba ha piyara bam bədə mo? Mwom da, cor gɪ gɪdaw tigem tigem di day gɪ anɟi gɪ dɪw jor di wayɪw gɪ nudəw jor di me ba haɣɪna anɟu.

Ɔɾɪ, gɪ nudəw jor di wayɣɪ ba, nudəw jwara gɪ ba jor ta di da, ba a haɣɪna daa da, nudəw di ba ha ichara bam bədə mo?

Targɪɳ ɗang da, gɪ nudəw jor day gɪ gɪdaw tigem tigem di wayɪw gɪ dɪw jor di me ba haɣɪna anɟu. Me anɟi yər yande da, haɣɪ daa dara ba a piy dũmbu di me, dɪw gɪɾangar kugər lə. Mwom da, gɪ nudəw jor di àsɪ baya bɪraa bɪraa me, nudəw ichər bam. Ɔɾɪ gɪ gɪdaw tigem tigem di wada ba a hára ulay dara wayaɣɪ waɾaɣɪ da, gɪdaw di kaw piyər bam bɪrmə lə me ca.

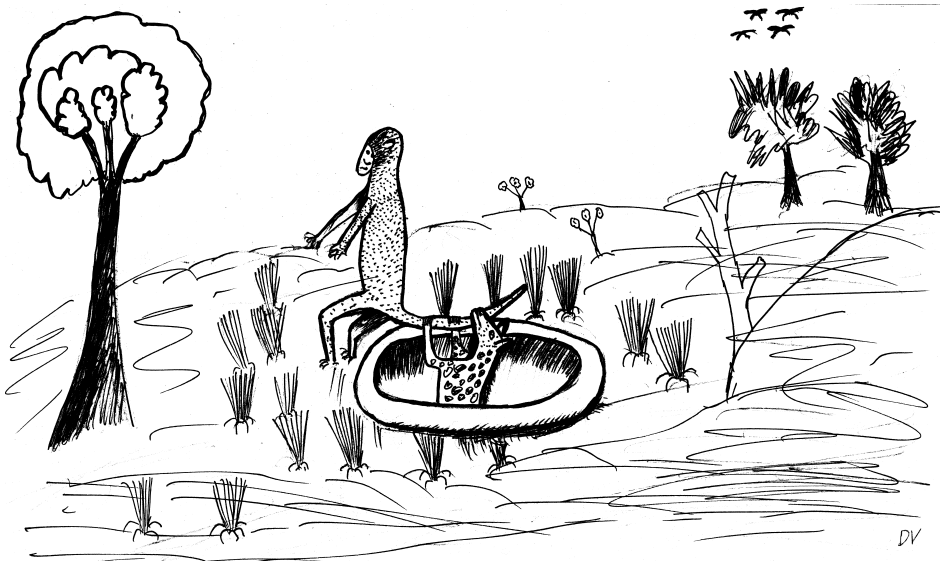

Rīgim me dāwre me kudiņ me

Gī burgī bīlale woji bam pad me, bīla mīn gī dunge nīmi duwa ilə. Mana gī ta lə da, rīgim hāra baa chəy nīmi. Machè àlīw naņe. Mwom da, aņji yēr bīla dī, dūngī kaw, īndər lə, dara machè dī àlīw naņe, aņji īndər lə chə nīmi. Mana gī chə nīmi 'yo gī machè duwa mwom da, aņji ūr baa ha naga daa, me 'yo bīrmə bədə.

Mwom da, kudiņ hāra ūr baa chə nīmi dī me ca. Mana gī ta lə da, kudiņ dī yēr rīgim ilə mana gī bīla dalawwə me, aņji ūr rīgim: «I na àlīm yande mo?» Rīgim cor wayīw lə diiyə ba da: «Machè àlan, nə īndər chə nīmi, me naga gī daa bīlīn daa, me i na mo?»

«Yande da, naga gī daa bīlīm daa mwom da, kal nə 'yām widīn, mwom da, ījīm mə yī me nə surīm àsīm daa.»

Anji 'yàw widiɯ di yɨ me suriɯ àsiɯ daa, ɨɾɨ ɾigiɯ àl giɯdiɯ bi baa womiɯ bam. Kudɨŋ wayiɯ ba da: «Nə 'wom daa dimm! Mə womɨn bam mo?»

Anju ba tiŋ biɯ bədə, baa womiɯ bam bas.

Mana gi ta lə da, dāwre kaw wada ganda lə ùr ba di chə nimi di, me yərgɨ mana gi cendi ilə gaga gwale di lə da, tandi ùr kudɨŋ ba da: «Anə gagɨ i gwale na mo?»

Kudɨŋ cor wayiɯ da: «Indi, nə bɨl ɾigiɯ mana gi bɨla lə; ɨɾɨ ɾigiɯ baa womɨn bam me i na mo?»

Mana gi ta lə da, dāwre wayiɯ kudɨŋ ba da: «Ijɨm, mə way i kulagi; ijɨm gi ɓani ta dimm, mə nyama 'woo ɾigiɯ bɨla dalawwə àsaw mana gi iche mo? Ina yande da, mə nyamna 'wow 'yang mwom da, ijɨm, kal ɾigiɯ di kalɨw cor ɨndər bɨla lə bi me, ijɨm 'wow daa, kal nə yər gi dɨrən bá do me nə wur siɯdi siŋ.»

ɾigiɯ i gun gi ɨrmə duwa ɓani, cor wà kaláŋg ɨndər bɨla lə bi. Mwom da, dāwre 'wogɨ kudɨŋ wayiɯ da: «Ijɨm mæng dɨma, anji ùr baa womɨm; ijɨm wadeye, də ha ɨnda le, də kalɨw ɨnda bam bɨla lə.»

Mana gi ta lə da, ɾigiɯ soji bɨla dalawwə, soji gurà, soji gurà, 'yo bɨrmə bədə. Mwom da, cendi yalgɨ me, anji nem naga daa bədə me mar bam.

Ta di me i bamulgɨ ni di 'yaŋa dɨra.

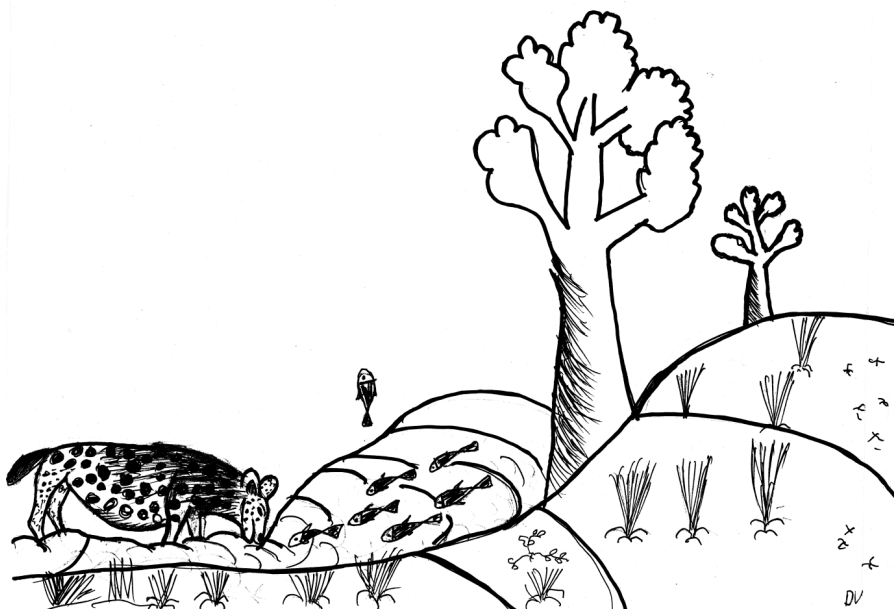
Rīgīm 'yo gòche mod lə

Wála mīn, rīgīm ha bam saba lə. Mana gī hára duwa lə da, anji 'yo gòche mana gī mod lə. Rīgīm dībī dodə mod bīdə me yər mana bīraa. Īrī anji way da: «Yər, gòche i ta me, nə ha àla i man mo? Yər, mani nə nə ha àlagt me i ta: Nə ha chà nīmi bam pad kala gòche di dīdəgt pəgīn me, nə ha wamagt dīban wamani.»

Rīgīm dībī chə nīmi. Anji chə nīmi di, chə nīmi di, nudəw gīdī ya bal de. Anji 'wocn mani woni àla bədə.

Anji u dòche bīwwə me womīw bədə, dara nudəw sodī nañe. Rīgīm dam īrīm gwale bīraa me 'wocn mani woni àla bədə. Anji so ha gī nulə dīrəw daa.

Ta di me i bamulgt di 'yaña dīra. Rīgīm da, samarre bīg. Anji kal gòche mana dayyə.

Myala gɪnə mĩ duwa

Wála mɪn, mĩ àl myala duwa me 'wogɪ mwagɪne nə bam pad ba hane yigɪnaw yiga duwa. Mwom da, mwagɪne dayara pad, pad, pad mana gɪ yiga gɪnə mĩ dalawwə ilə yiga lə.

Me kudɪŋ duwa da, hára me dɪbɪ bam mana gɪ yiga dɪ palgɪm duwa lə, ilə uŋbɪlə mwom da, dáwre hára dɪmə dɪwwə mwom da, aŋji 'wogɪw: «Jan maché, dáwre, hare ka sɪŋ! Mana gɪ yiga lə ta di, dogdə ilə mo?» Aŋji wayɪw da: «Yər, gun gɪ yigɪ wagɪ kwandaw bam pad ta di, i dogdə di.» «Yande da, ɪndi da, nə ha yiga lə di bədə, dara dogdə ilə ta di, chə gani bədə kaw, widɪbɪ le, chə gani kaw, widɪbɪ le.»

Mana gɪ ta lə di, dáwre wayɪw da: «Mə dɪbɪ bam ka da, i wi me ha sɪlɪm gani hára 'yàm mo?» Kudɪŋ wayɪw da: «Bədə, dara dogdə ilə ta di, gidi ha 'ya lə.»

'Bam da, nare, gɪ sabar gɪ gidi, me gusə duwa da, wada dɪm gɪ kudɪŋ gɪndɪwwə. Mwom da, aŋji 'wogɪw: «Jan maché gusə, i na àlɪm mo?» Aŋji wayɪw da: «Dogdə dɪma di yidɪ dáwre 'yáwwe me nə wada nɪm.»

Kudɪŋ wayɪw da: «A! Dee nə wayɪw dáwre man mo?»

Rigim day gi dāwre

Wála mīn, rigim 'waga mwagine nā bam pad cendi ba hane 'ywanaw dara baa ūr dara àlagí sii 'ywala ginē wála gi yàa duwa. Wála gi ta di yala nem da, mwagine di dajara pad gīra 'yow ciri duwa bīdī lē.

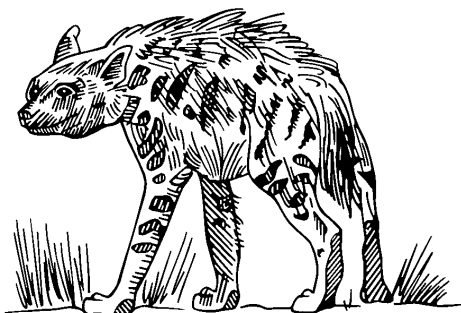
Mana gi ciri duwa bīdī lē di, anji dīl habda gi mongo gi yē le dīm. Mana gi mwagine di ūr ba gi ar mongo yàa duwa di mwom da, anji imgi bam, baa ūr gun ba ana mongo yàa duwa di bēdē. Mwom da, cendi cīgdī daa pad pad.

Irī dāwre dusīdī womdī. Tandi ha gīra ha gīlē kabge me līm gi sade me gīra ha lama rigim. Tandi wayiw da: «Jan maché, hare, dē wunji īnda le gi sade!»

Rigim di, i gun gi īrmē duwa bāni nāne, anji yala 'yodī wunjē, me dāwre magda rigim habda siwwē madad.

Mwom da, dāwre di cor ha 'waga mwagine nā pad nā dee gīragī ka di. Cendi mwomrēr ar mongo yàa duwa di womgi bam car. Me bīrīnīgi wāgi daa pad dayyē pad.

Ta di me i bamulgi dīnē rigim day gi nā mwagine nā bam di 'yaṇa dīra lē.

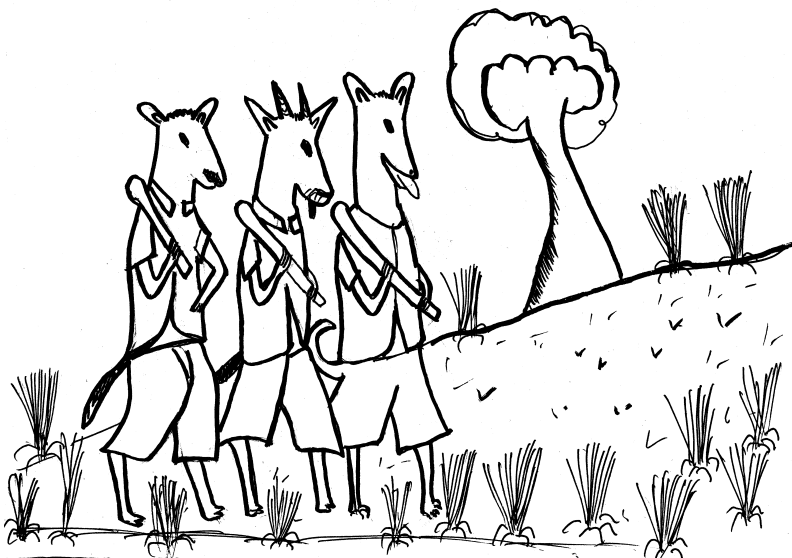

Dīmən me dogdə me gwa me hargi mwalà lə

Wála mɪn, dīmən me gwa me dogdə me bor ba gi ha mwalà lə ichi mirbi. Cendi bor ha gir mana gi ciri dīnə mwalà lə ib deŋ da, dogdə ha pii. Anji yər mī me kɪrɪmbi me ɾigim me damgi lə mwalà lə.

Lána àlɪw, anji dɪbi dodə. Dīmən ùrɪw da: «I na àlɪm me mə dɪbi dodə mo?» Dogdə way da, nɪma nə mī ba damgi alə. Dīmən ɪrɪnəgi cendi ba hana, cendi ba lána bədə, mani mɪn ba ha àlagɪ bədə.

Mana gi lána ba àlgɪ da, dīmən 'woy ha pii. Ba gi gir mwalà lə ibdeŋ da, dīmən àlɪw mwalà waygi. Wayɪw da: «Nə hára nin dara ichə mirbi.» Mwalà waydi da: «Ladɪ, ina yande da, gamnan bam. Nə ichəgi nə dole day bam, do me nə ichəŋ dan siŋ.» Dīmən ùr mwàla da: «Nə dole da, i nə wɪ mo?» Mwalà waydi da, nə mī day gi kɪrɪmbi me ɾigim me, ba dam ta, ba i dolgə.

Mana gi ta di læ ðiməŋ dam, so, piy mirbi ðinə mĩ day mana gi dùwa læ bo bam. ðiməŋ so ɪɾɪŋ dogdə ba hane damna àlna sugigi. Dogdə ba àl sugigi da, lánna àliw, anji nem àla sugigi di gi dwana bədə.

ðiməŋ yər yande da, ɪɾɪŋ gwa, anju ba hane. Gwa gira dam sugigi bədə kaw. Lánna imiw àla bam.

Tandi yər yande da, dama swaa gi sidi ðira ɪɾinəgi cendi ba ɓɪɾɪŋinə bam. 'Wosɪr sugigi gi dwana. Mana gi ba di 'wosɪr sugigi da, tandi àl sugigi me dùwa uɗɪrə bor mana gi nə mĩ sɪdəgi læ.

Mana gi nə mĩ ba gi yər yande da, cor lánna àlgi, gi hurbə ɗɪrəgi dodə. Wi kaw so, àsi ðiri ya baa ha i uje læ de da, piɗi ha i gi ɗɪrəw ɓɪɾɪŋ ɓɪɾɪŋ.

Mana gi ta di, mwalà kaw, lánna àliwwe, anji gobe mirbi day di kaláng kaláng kaláng kaláng. Ichəgi mirbi di mana gi mirbi day 'yeŋ da, cendi wayiw mwalà ba gi cor ha le.

Cendi ɓɪɾɪŋə bwara ba gi gira kwa bam ɓɪrmə læ da, ɾigim budəgi læ dodə. Dogdə ha pii. ɾigim dama swaa 'ywara dogdə. ðiməŋ ɪɾɪŋ dogdə anji ba wàna bədə, anji ba ɗɪbɪnə dodə, anji ba wàna bədə. Dogdə wà mɪdak, ha baa ha bam. ɾigim ɗoy diw.

Dogdə cwara bi. Anji wada ɪje ðiməŋ. ðiməŋ so par ðim ɾigim indəw. ɾigim so daa, soji me 'wodə gurá ɗɪrəw daa me, wà yá bam gi ɗɪrəw.

Mana gi ta di da, nima bwara hára ulay. Mani min kaw àlagi ɓɪrmə læ bədə ðim. I ta di me ɾigim lánɗi gi ðiməŋ ɓɪɾɪŋ. Mana gi di yàna dwe bam kaw, ɾigim nem wama sarbande ɗira bədə.

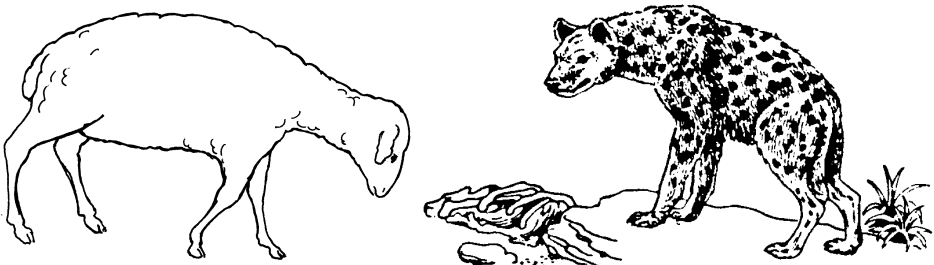
Dīmən̄ day gĩ rīgīm

Dīmən̄ ha bam wama lə. Rīgīm me dīndaw me dyaməw me dam ilə dīrədi lə. Yaradi hāra lə da, cendi isi kabni dīra sīdəgi lə pad. Dīmən̄ gīra sīdəgi lə ib, àlgi waygi. Rīgīm ùrdi da, ba i man mo?

Dīmən̄ wayiw da ba di wama rīgīm gi dōy me ba di kanji rīgīm gi bīra ba di biygi bīdi gi dīwa. Rīgīm way yande da, tandi ba damna dodə, kal ba gi 'yānadi nimi tandi ba chàna do.

Rīgīm giy gorndiw ba hana cangina nimi me anju ba àlna dīgnə jwak. Giy gi dāng wayiw ya ta de me. Dīndaw subu yá, dāng da, giy dyaməw kaw yá gi dīrədi bīrīn. Rīgīm way da, ba giy nīma ba hana canginadi awragi nimi me, ba dama yande dana mo?

Rīgīm so ba ha canga nimi. Dīmən̄ so dorīw cabi widīw a bam bat. Rīgīm wà yá gi dīrəw bīrīn.

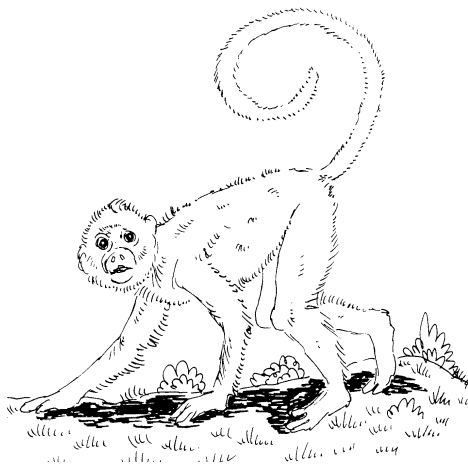
Mimbiru day gi kudɪŋ me made dɪnə mĩ duwa me

Mimbiru day gi kudɪŋ ba gi ha i mwareyɛ. Mana gi cendi ilɛ h́ara lɛ mwom da, kudɪŋ gɪra yɛr sulu i dodɛ. Sulu u chichiri gɪvbat. Mwom da, mimbiru day gi kudɪŋ dɪbɪgɪ dodɛ. Kudɪŋ ʊr mimbiru: «Mɪndi, kuray i ta di da, dɛ ha àla ɪnda i man dara nalaw mo?»

Mimbiru wayɪw da: «Me kuray gi ta di da, dɛ ha ɪnda àla i man mo?»

Kudɪŋ waydɪ da: «Me mɪndi da, dɛ hana gi gɪday com da, nimi di ha way dɪy. Dɛ i dodɛ, me dɛ nal gi kuray di.»

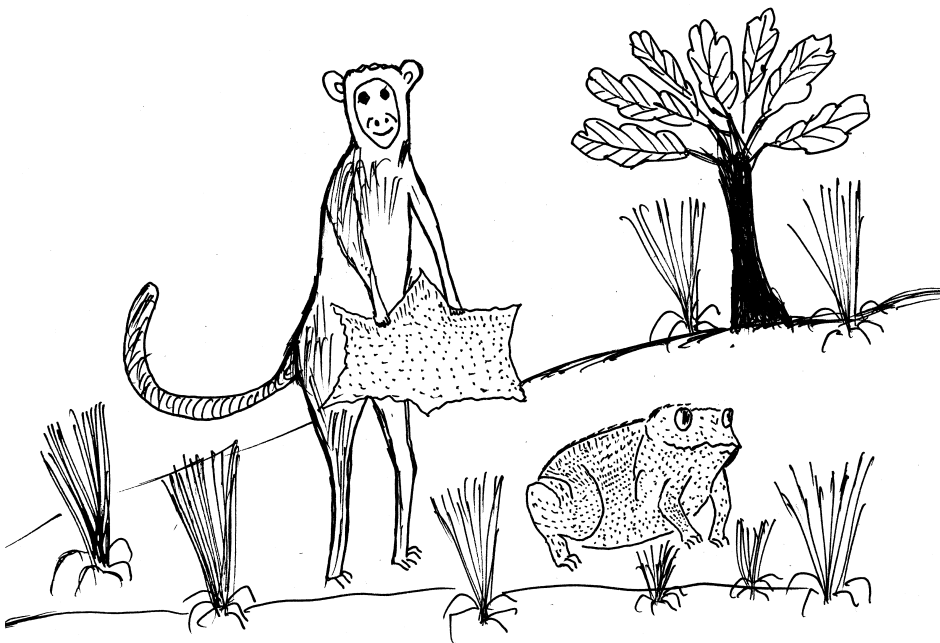
Mimbiru way: «Əw, yande. Kal nə i dodɛ.” Mimbiru sawar i dodɛ mana gi nimi dɪrɛgɪ lɛ. Hungɛr dodɛ bɪraa bɪraa bɪraa ba dɪ gɪr biiyɛ mwom da, kudɪŋ waydɪ mimbiru ba da: «Me mɪndi me ɪndi me da, i wi me dɔy jaw mo? Mɪndi bas, dɛ naŋ me, ɪndi nə i bani da, kuray di ha wan dɪn. Me kalas, dɛ ha ɪnda mwareyɛ di.»

Nima ɓiriŋ ba gɪ ha i le mwareyɔ di. Mware 'won ciri dwaɾɪ daa vbing. Mana gɪ ba gɪ gɪr mwom da, kudɪŋ 'yɔ gubɪŋ, biy gubɪŋ sumu dira, ma gɪndiwwɔ dara h́ara nɪm mana gɪ masɪniyɔ.

Mwom da, mware 'yarbar 'won ciri dwaɾɪ daa, ilɔ n̄ara lɔ. Kudɪŋ gɪra yɔr mware mwom da, bo para kekwet, kekwet, kekwet. Mware way ba, maché gɪ lade ba wor ka. Mware way ba, maché gɪ lade ba wor ka. Mware way ba, maché gɪ lade ba wor ka.

Mimbɪru d̄ɪbɔ dira yande. Dwana dira gaba n̄ara ilɔ bɔdɔ. Mwom da, mimbɪru way da: «ɪndi bas, dɔ h́ara ɪnda ca mwareyɔ. Me ɪjɪm, mɔ way ba mɔ d̄oyɪn bam. Ladɪ! Kal ɪndi kaw, nɔ àlɪm àcɲa me ca.»

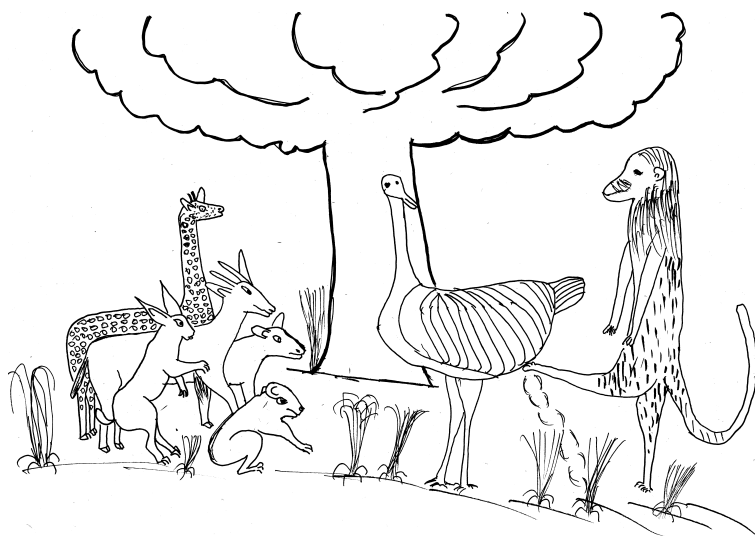
Gi 'yar gùbu naŋ ya ta de. Mimbiru hára gíra ɪrɪŋ gùbu dɪw bam pad. Pɪbdɪ sɪdɪ dodə pat pat pat pat pat mana gi gùbu lə di, ba dɪ so daa da, 'wosɪr sɪdɪ sɪk sɪk sɪk sɪk sɪk. Mimbiru hára, gíra dɪbə mana gi mware ilə di dɪm. More dɪ mɪn way da: «Indi, nə hára bɪl maché di da, nə yərɪw sɪŋ.»

Tandi hára ba dɪ bɪlɪw, maché gi ba dɪbɪ ka da, ba i man mo? Anɟi biyər daa nəɣəɣə yá dɪbə dɪrədɪ lə alə yande. Cwara gɪsɪp gɪsɪp tɪmgɪli gabɪrna ba yamgɪle, gɪsɪp gɪsɪp tɪmgɪli gabɪrna ba yamgɪle.

Mware way ba da: «I man? Maché gi lade wor ka.» Mware bor gandɪw lwam lwam lwam.

Kudɪŋ way ba, Wuu! Mimbiru gi na me ba ɲara dɔyɪw bam mo? Swaa gi so dodə cut ta di, dambɪr mimbiru gɪndɪdɪ dɪ ɪchɪŋ dɛŋ. Mimbiru bo gurá. Mimbiru ba dɪ yer yande da, dambɪr kudɪŋ gɪndɪw dɛŋ, bo gurá.

Nɪma àla masɪnani bɪraa wála wurgɪsubu.

Mĩ kaw ilə. Mana gĩ ta lə mwom da, mĩ àla wála wurgisubu da, cherni womiw, 'yo kabni bədə. Kay! Me duwa dī mīn da, baa ha àla i man me baa ha 'ywaa gĩ kabni gĩ wama mo? Ladī! Ina yande da, baa nilang ha i bam; mārĩ ba 'yànw kabni da, baa yī?

Anji bamar gĩ kudīn me u sumu dīnə kudīn ma gīndīwwə gak mwom da, ha baa chidī yande da, gĩra 'ywaa dyawa, mīngrəng dībə lə dīrəwwə, nilangidī, nilangidī, nilangidī, baa gĩr ib mwom da, sumu di soy daa kekwet kekwet kekwet. Hīvbīp, mwagīna di gur wà daa.

Kay! Me ta da, baa àl i man mo? Chidī; gĩra ha 'ywaa bage togīlə dībī lə, nilangiw baa ha yəw da, sumu di soy daa kekwet kekwet kekwet. Mwagīna dī wà daa.

Mwom da, cherni womiw nan dōy dwana duwa bam dīm. Bīrmə gaba 'ywara mwagīna kaw, 'yo bədə. Mwom da, wà gĩ gidi pididit; gĩra ha indara kīrə gurīc baa marre. I dodə saw àsī dīw dodə. Gĩ soy, Ay! Mĩ ba marre!

Dīmən wada nərərə. Ay, nam ba marre, nam ba marre! Gĩra u dīw àsī daa durdī lə cílang. Dīm da, mĩ di marre bədə. I cherni ket me imiw swaa gĩ daa bam. Mĩ wom dīmən durīw cigap cigap me, bare ilə chawa lə dodə dāṛṛa dāṛṛa.

Mwom da, dīmən durmədī waydī: «Hay, ina, yər, bare chow siyyə ta!» Idī waydī ba: «Məng diya da, i bare ni bədə, i mwáy bīw me ilə chawa milili ta di. Mwáy gĩ mar bam di me də piyiw baya mo?» Dīmən dam dīm. Məng, tandi 'wocn mani bədə.

Kudiŋ hára baa yər made di. Anji dībī yər bīraa me way ba, A! Made dī ka di da, ba i made dī dwāṛī. Kal baa ha kulə baa ha yara made di pa do me da, ina nulə kaw, baa gīra nul sīŋ.

Kudiŋ gīra kulə di, sam mī dudiw me baa hurə isəw yande da, dudiw àl gəṛəṛiŋ. Baa hurə isəw gīndiwwə da, gīndi w àl diwit.

İṛi kudiŋ waygi dīndaw da, made dī ka da, ba i made dī dwāṛī. Dīndaw pad ba nagīna daa mana gi lemdeyē! Dīndaw nagi daa pad. Gībdīŋ ba unə duwa banjil me, anju baa u duwa malu me.

Gībdīŋ so: «Nə 'wò kulə, nə sama dudi, àl gəṛəṛiŋ gəṛəṛiŋ. Nə 'wò kulə sama dudi, àl gəṛəṛiŋ gəṛəṛiŋ.»

Aba malu: «Nə 'wò kulə, nə sama gīniŋ, àl diwit diwit. Nə sama gīniŋ, àl diwit diwit.»

Me mĩ wom dīmənḡ durdi di ìbì mwom da, swaa gi so dodə hìvbìp da, jirìm dīmənḡ di kamm 'yədì.

Mana gi ta lə da, kudìḡ a malu di álìw alə bam, nagì daa habda lə, kalìw gìbdìḡ gi surìw gi nə banjil yá huraw gubu lə.

'Bam da, mĩ yála 'yo gusə gi ilə pwala muni lə di. Gusə dīndaw wada pad; kal gusə ilə gubu lə. Ìṙì, mĩ ùr gusə di, anju ba polìw i wi muni duwa mo? Anji wayìw baa pwalna hana ka.

Mĩ ùrìw ḡang, anju ba polìw i wi muni duwa mo? Anji wayìw baa pwalna hana ka.

Me mana gi anji ba u dīrəw daa da, i mĩ me dam lə bìwwə! A! Me ìndi, nə ha àla i man mo? Anji wayìw mĩ di ba da: «Ìjìm gi dole gi yande ta di da, mə ùrnə ba mə wamna gun ta di, wurìḡ dīrəm bam ṙek ṙek, me mə yìw womìw sìn.»

«Sum! Ìjìm, mə way i sīdì 'yang.» Mĩ ba doy yande mwom da, wurìḡ dīrəw bam ṙek ṙek. Gusə 'waya sìnḡ gi chendiw bow mana gi dīrəwwə bīga. Mĩ ba dam dara gwasga gi dīrəw da, gusə swaa dodə muni lə hìvbìp dīmìw ḡac ìndəw. I yande me gusə di wà daa me ca.

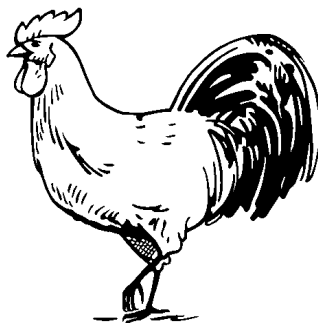
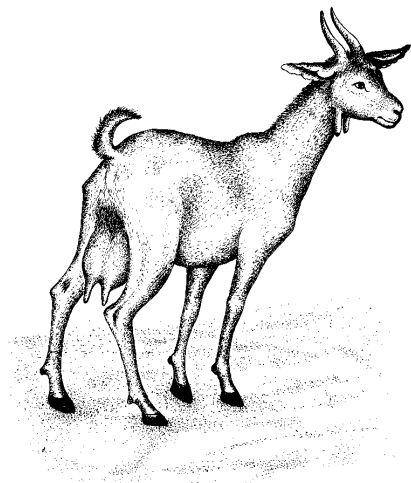

Cange day gĩ gĩray

Nare dam ciri dídə m̃n. Wála m̃n, cendi b̃rĩṅ yalgĩ bam pad dayyə. Gun gĩ wor ulay da, i gĩray day gĩ cange m̃ra.

B̃ləw ilə jara lə daa mwom da, gĩray waydĩ cange ba da: «I na me ilə jara lə daa d̃dəndĩ lə ta di mo?» Cange wayĩw ba, mani ba albĩ alba day daa d̃dəgĩ lə me, aṅju ba urbĩ g̃ndəgĩ dana mo? Bələw di ilə jaragĩ lə nə gĩray day gĩ cange d̃dəgĩ lə ib deṅ yande. Gĩray cor waydĩ cange gwale gĩ ta di bi. Mwom da, cange cow wayĩw gĩray ba da: «Mani jər jara day daa me, aṅju ba urbĩ g̃ndəgĩ dana bara?» Gĩray di kal siw dam b̃iw m̃igĩmi d̃m. Cendi damgĩ k̃rə. Bələw di j̃rgĩ b̃raa b̃raa b̃raa me g̃ra borgĩ d̃uwa d̃rədi lə d̃əṅ. Ʒrĩ d̃uwa di lagdĩ s̃dəgĩ lə mwom da, cendi b̃rĩṅ bor kululi d̃dəgĩ lə. Me cendi 'wos̃r s̃dəgĩ dara d̃uwa di mwom da, d̃uwa lagdĩ s̃dəgĩ lə me bor kululi nə cendi yá chigdə d̃dəgĩ lə.

D̃uwa di gur daa ulbĩ kululi nə ciri dídə di bam pad.

Ƴrɪ nare nə dee yá bam di cwaragɪ yalagɪ ulay dɪm. Ƴrɪ cendi yər ciri day ulbər bam pad mwom da, geche gɪ ciri dɪdə yər yande da, baa ha i kanja gwale gɪnə dùwa di gɪndɪdɪ. Cor nare nə yab wayɪw ba anju ba hana ulay me ba yɪnə cange day gɪ gɪray kunbɪnəgɪ bam, dara ba i cendi me ba ulbɪ ciri di cendi, dara cendi 'wò bam bədə. Geche di yɪ gwale day di me, yala yibɪ nə cange day gɪ gɪray di ca bogɪ dodə. Mwom da, gɪray waydɪ cange, tanga ba a waydɪ man mo? Tandi ba yarna wamani gɪ ba yala dɪdəgɪ lə di dɪm! Ƴrɪ cange di 'yo gwale gaba waya bədə, dam bɪdɪ mɪgɪmi.

Ta di me, i bamulgɪ di 'yaɲa dɪra dɪm!

Dáwre day gi dine di kurayyë

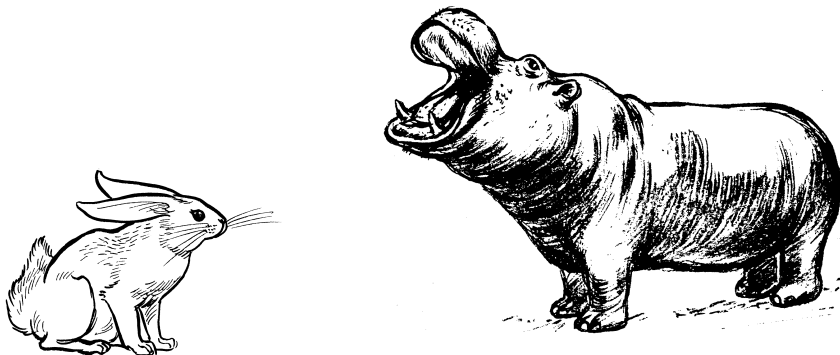
Wála mìn, dáwre 'wò delmeyë mana gi habde dwaṛagi læ kuray biwwë. Mana gi kuray biwë di, habde 'yarbar le me, hurbë bajiragi nañe me, mana kaw hɪlɪl pəgɪŋ jwam me ca. Dáwre kɪdɪbər mana gi habde dwaṛagi læ me, dine di kurayyë kaw ilə wama chemdeyë mana gi ta læ di me ca. Dine wom chemde dɪra di ladɪ me, dáwre kaw hára womdɪ mani dine tuldɪ læ ib ib me ca.

Dine di kurayyë 'wocɲ dara dáwre ba ilə tuldɪ læ ib bədə. ɪrɪ tandi dɪr dáwre dɪgɪladɪ, me ilə wama læ dɪra dɪrədɪ dodə. Dáwre co dɪrədɪ ɪjɪdɪ me waydɪ ba da: «Dine di dɪr dɪgɪlan! Dine di dɪr dɪgɪlan!»

Dine wurɪŋ dɪrədɪ me, ùr sɪdɪ ba da: «Mani nə ka di da, i na yande mo?» Me tandi co dɪrədɪ ba dɪ yər mwom da, i dáwre. Dine waydɪ dáwre ba, tandi ba kalna dusɪdɪ hɪlɪlna dɪdə, dara ba dɪ dɪr dɪgɪladɪ, me ba dɪ 'wocɲ bədə.

Dáwre cor waydɪ dine ba dusɪdɪ ba ha hɪlɪladɪ dɪdə bədə, dara tandi ba àl i tərɪŋ me, ba dɪr nɪm gi dɪgɪladɪ ta di.

Dáwre nasi gi dine yande.

Ɔrɪ dǎwre waydɪ dɪnɛ bɑ dɑ: «Mǎrǎnde dɪrɑ dɑ, bɑ dɪ hɑ tagɑ ɪ dɑɑ bɑ. Dǎwre sɔ jɪgɪdɪ yɑ bɑm kudɪmɪ gɪ geche dɑlɑwwə me, kɑl dɪnɛ ɪlə wɑmɑ lə dɪrɑ me cɑ. Ɔrɪ dǎwre dɪmə duwɑ gɪrɑ gɪr mɑnɑ gɪ kudɪmɪ gɪ tɑ lə dɪ. Dùwɑ gur 'yɔ dɑɑ nɑŋ me, mwagɪnɛ nə bɑm pɑd, nə dɪnɛ me, nə gechɪde me: nə mĩ me, kɪrɪmbə me, gusə me, dɪrɪbɪ me, hǎrǎ me, gunɪ me, bɛrɪnɪ me bɔr ɪlə wǎgɪ gɪdɪyə. Me, dɪrɪbɪ dɑ, bɪrɪŋ dɑy dɑɑ me cɑ. Dɪnɛ dɑ, gɪdɪdɪ bɑnɪ bɑnɪ nɑŋyɛ me nɛm wǎ gɪdɪ bədə, mwom dɑ, dùwɑ yɑlɑ 'yodɪ me, wudɪŋ dɪrɑ ulbər bɑm kudɪrɑŋ kudɪrɑŋ me, tɑndɪ nʉl bɑ dɑ: «Wɑnɑn dɑɑ! Wɑnɑn dɑɑ! Wɑnɑn dɑɑ!»

Tɑndɪ yər lɑdɪ bədə dɑ, wǎ gɪr kʉrɑy gɪ wɑrɑ dɪrədɪ lə ɪb tɑ dɪ mwom dɑ, ɪndər kʉrɑyyə me ɪlə swɑjɑ lə dɑrɑ dùwɑ dɪ ulədɪ nɑŋyɛ.

Mwom dɑ, dǎwre bɑ dɪ yər yɑnde dɑ, əl sɪɪ 'yɪwɑlɑ, lɑy ɪsɑdɪ dɑɑ dɑrɑ bɑ dɪ tagɪ mǎrǎnde dɪrɑ dɪ dɑɑ dɪm. ɪ dɑrɑ yɑnde me, lɑbɑ lɑbɑ kɑw, dɪnɛ dɪ kʉrɑyyə wudɪŋ dɪrɑ sɔr bədə, dɑrɑ kudɪmɪ gɪ dǎwre tobɪ me dùwɑ ul wudɪŋ dɪrɑ bɑm dɪ.

Tɑ dɪ me ɪ bɑmulgɪ dɪ nə kɪbɪdɪ dɪ.

Dole namdaw day gî gorindiw

Nə ùr ba nə biy bamulgi dîne dole namdaw day. Dole lay namde pii sir da, yèə bədə. Gîra 'woo dang di idi dii subu da, tandi gîra u gudi. Mwom da, tîrêdi yá mana gi mijəniyə, yá gîra sodi mana gi tarîwwə. Mwom da, cendi halgadi di waydi da, mana gi dayyə ka da, yàa àlnam da, ba gi chowim i barge mam gi dirəm daa. Mwom da, cendi chawa barge, madi dirêdi daa gak. Tandi, mana gi ba di yè dwe di, àsi dodə mwom da, halgadi di mîy dwe di bam, wà yá ála mana gi kurayyə me 'woo habda me da bareyə, àsidi mana gi dirêdi lə, dole dyaməw ba yè habda. Mana gi ta lə da, cendi awrêdi dirêdi bam. Ba di yər ya ta de da, dusidi nadi.

Îrî tandi ha kidi bara daa me, tîrêdi gîra da, anji ûrdi:
«Dwe di i we mo?» Cendi wayiw da, tandi ba yè i habda me i na mo?

Cor dwe gi cendi uw yá álaw kurayyə ta di, kuray ilə gamaw lə bîraa mana gi wála duwa nem. Anji gidi gun gi gîsage, ha daa da, dole paja duwa gaba gama labje ha nîm gi labje mana gi kurayyə dara 'yàgî nîmi. Mwom da, dwe gi ta di ilə kuray dalawə dîrbə kaga lə me, tu diri ba:

«Kaga di na mo?»

Kaga nîla.

Kaga di na mo?»

Kaga nîla.

Ina, gi 'wogî Dîdîsir,

aban, gi 'wogîw Dolkîn kîn gi dije Dolkîn.»

Ɔrɛɛ paja ɡɛnə dole di dwaya yande mwom da, anɔi ɡɛra wayaw dole da: «Dwe dɛma ilə mana ɡɛ kurayyɛ.» Dole wayɛw ba i kulagɛ. Àlɛw gwale. Paja di wayɛw da: «Me ina ya ta de da, tɛɛm, mɛ ɡɛdɛ labe ɡɛ geche mɛn me mɛ ha, mɛ ha yara.»

Yande mwom da, dole di ɡɛdɛ labe, anɔi ha yara dwe duwa di mana ɡɛ kurayyɛ. Yɛr ya ta de da, dusɛw womɛw lə diiyɛ. Anɔi ɡɛra dáy nare pad nə ulay duwa lə. Cendi dine dáy nə abje nə pii pii da, abəw ba pɛlnəw dɛɡaw sɪr sɪr, ba àlnáw mana ɡɛ kunəwwə, ba hana mana ɡɛ kuray bɛwwə. Cendi ba hane jarna yarna. Dɛɡaw dɛ mɛn da, ba nyamna iw kunədɛ lə me, dɛ mɛn da, ba nyamna abəw kunəwwə me. Mwom da, anɔi ɡɛ kurayyɛ ta di, paja ɡɛnə dole di me, ba pɛlnəw dɛɡaw di.

Anɔi paja ɡɛnə dole di, ɡɛra, pɛlɛw dɛɡaw di sɪr 'yàw. Mwom da, dine di sɪr da, dɛɡaw dɛ mɛn da, ha ina kunədɛ lə me, dɛ mɛn da, ha baba kunəwwə me. Ɔra dwe ɡɛ kurayyɛ di, ála dɛɡaw duwa da, mɛn ɡɛra nem mana ɡɛ dole kunəwwə me, dɛ mɛn da, nem mana ɡɛ iw kunədɛ lə me.

Ɔɛ yɛr ya ta de da, ɡɛ wur sɛdɛ lə diiyɛ dara dole dwe duwa di, namdaw di, ba i dusi dɛ halɡɛni me, ba u dwe di, yá álaw bam mana ɡɛ kurayyɛ cendi.

Anɔi dole di yɛr ya ta de da, dusɛw naw. Mwom da, 'yor namde nə sɪr di bam me, kal dɛ mɛn dɛ wor ta di gamdɛ mana ɡɛ ɡɛndɛwwə me, damɡɛ nɛm labiya.

Guy day gi kudin

Nə guy day gi kudin, cendi wom nare mani day isi gi sɪdɛgi, yigi bədə. Mwom da, nə guy hargi bam gira ha 'lywaa gun swagə duwa nə yiga dodə. Mwom da, nima ilə wama lə, wama lə, wama lə.

Gi gira tobi kudimi gi cendi wom dalawwə ta di. Gi kiji pad pad ba gi tobiwwe. Dùwa dim ka, dùwa dim ta, dùwa dim ka, liwiw daa mwom da, guy yər yande da, so gira dama daa mana gi habda lə gira ha yara. «Ay! Jan maché kudin, dùwa di dim ta di da, də dam ɪnda i mana gi kudimi di dalawwə me, dùwa di yər ta ta ta bá da, gi tobi i kudimi gi ka di bá.»

Kudin wayiw da: «Alə we mo? Gi tobi kudimi gi alə ta.»

Guy chɪ dodə, cendi womgi. Gira womgi bam da, guy so daa bi gira ha yara. «Jan maché kudin, nendi da, də ha ɪnda le! Bədə na, dùwa di ta di, gi tobi i kudimi gi ka lə, me chemde dɔwɔragi lə da, də ha əla ɪnda i man mo?»

Mwom da, kudin wayiw da: «Àla man mo? Womɪndi mani nə 'yole ta le!»

Guy chɪ dodə mwom da, wom biraa. ɪɾi anji gira so daa ɖang, ba a yər da, anji so cab cab cab chɪ dùwa tardi lə habda gi ɖangə, so daa, chɪ habda gi ɖangə, ɖangə, ɖangə, yá gi ɖirəw.

Mwom da, kudin 'wogiw: «Jan maché gi guy, mə yá i we mo? Jan maché guy, mə yá i we mo?» Doyiw bədə. Mwom da, kudin nagi daa habda lə di yər ba dùwa di liwiw daa, liw mana daa pad.

Anji wor kudimi di dalawwə, baa wà ka, ha naga ka da, dùwa di ladɪ bədə. Baa wà ha naga ka le, ladɪ bədə, baa wà ha naga ka le, ladaw bədə.

Mwom da, mana gɪ dùwa di ba di wáa me àl ba di məmsɪ sɪdɪ da, guy so cab cab cab chɪ bulu dwarɪ lə dən wà ha hurara mana gɪ gurɪmə lə swat i lə duwa maa dɪm.

Nare woni yiga swagə di gɪra me 'yo kudɪŋ gɪ mare me way ba: «Yarna bɪlmə gaba wama mani ɪnda di, yərɪw kwa, dùwa ulɪw kwa.» Cendi sabɪ kudɪŋ ha nɪm, womɪw bam, me guy duwa da, wor bɪl.

Guy bɪl mwom da, kudɪŋ dɪndaw gɪra yala ùrɪw ba: «Abɪranin wara we mo?» Guy cogɪ waygɪ: «Abɪrang ilə we mo?» Cendi 'yo abɪragɪ mana duwa bədə. Kudɪŋ dɪndaw ɪsər bagwanani agdɪ gurà.

Caga, də damang ka di kaw, mani nə ta di caga ilə àlala lə. ɪjɪm mə way ba mə dam, dama dɪma gɪ mə dam ka da, mani mɪn nə ba ha àlam ba ha 'ya lə bədə.

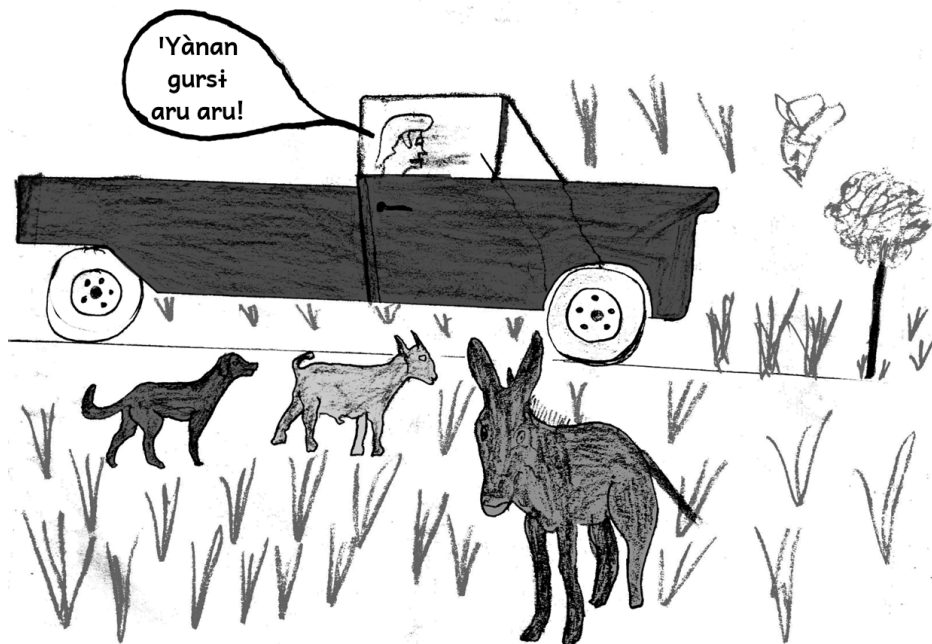

Woni hára mījēniyē

Kura me dogdē me cange me, ùr ba gī ha mījēniyē. Chopər waygī ba 'Yānaw gursī aru aru. Kura wur duwa bam. Dogdē wuw duwa aru sir me, ba cwanaw aru daa. Cange di, wur dīra bēdē.

Gīra mana gī chēē lē da, cange pār chī wāda. Kura day gī dogdē da, chīgdī dodē. Dogdē gam chopər ba cwanaw gursī duwa dī wor dīwwē. Chopər gur wāda. Dogdē codī kabņo dara ba 'Yānaw gursī duwa dī wor dīwwē.

I dara kura wur gursī duwa bam pad, me kalīw gī kabņo bīrmē bēdē ta di.

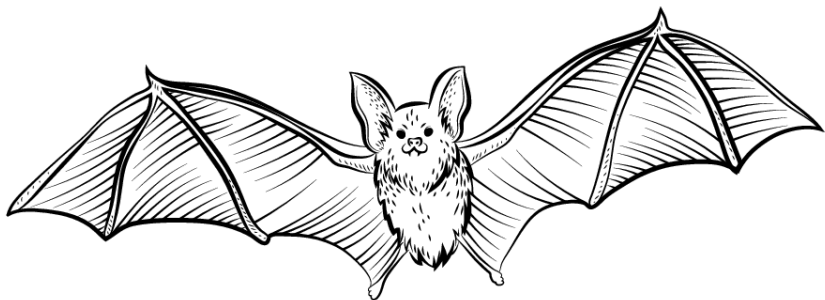
Cimba ha 'ywaga lombo le mo ?

Cimba da, gi 'wocɲ dara ba i dudi bədə me mwagɪna bədə me ca.

Mana gi gi ùrnəw lombo dirbi dɔwɔragɪ lə da, A! anju ba i mwagɪna.

Gi ùrnəw lombo mwagɪne dɔwɔragɪ lə da, A! anju ba i dudi.

Anji wà ka me, ka me, ta di me gi 'wogɪw nɪm cimba bwar bwar.

Bamulgi di maktubu dware la ka di, yer woni kibadi me
sumdagi i ta:

Acyle Bidilay Félix
Andire Mahamat Badina
Bangbar Alphonse
Biyatugi Alphonse
Cadina Corman Boniface
Cadina Pascal
Cigi Dwana Patrice
Cigi François
Cigi Minan
Cogi Chelgi
Chemde Usman Ladiko Romain
Dyagi Vincent
Dwana Gaston
Jibirin Paul Pwana
Kagi Paulin
Kumakoy Paul
Mahamat Yomi
Miji Catherine
Sale Womaga Managi
Samafu Allagi Victor
Samedi Faustin
Sanbam Gunsin Jeremi
Simra Wungi
Wayme Minan

Maktubu dī ka dware:

Mĩ day gĩ dāwre pagĩ labje	2
Namde nə halgĩni sīr	3
Bababge day gĩ bili	4
Gĩsay day gĩ bili	5
Gun me mĩ me řigĩm me	6
Kay pàr řigĩm	7
Hoy day gĩ bababge	8
Dogdə day gĩ řigĩm	10
Dole day gĩ namdaw	12
Hārā ha ùrə Mārĩ	14
Kwacŋa day gĩ gwama	15
Dwe gĩ bagwana	16
Řigĩm day gĩ mĩ	17
Dogdə day gĩ aba ciri duwa	18
Aba yiga day gĩ aba ála gəlang	19
Gun me řigĩm me kīřĩmbĩ me mĩ me	20
Dine nə subu	22
Řigĩm me dāwre me kudĩŋ me	23
Řigĩm 'yo gòche mod lə	25
Myala gĩnə mĩ duwa	26
Řigĩm day gĩ dāwre	27
Dĩmən me dogdə me gwa me ha mwalà lə	28
Dĩmən day gĩ řigĩm	30
Mimbĩru day gĩ kudĩŋ me made dĩnə mĩ duwa me	31
Cange day gĩ gĩray	37
Dāwre day gĩ dine dĩ kurayyə	39
Dole namdaw day gĩ gorĩndĩw	41
Guy day gĩ kudĩŋ	43
Woni hāra mĩjəniyə	45
Cĩmba ha 'ywaga lombo le mo ?	46
<i>Woni kībə bamulgi sumdagĩ</i>	<i>47</i>

